

BESLUT
2024-01-31

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 23 september
2023

Saken

Omställningsstudiestöd; samordning
med andra förmåner/studiemedel

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd för heltidsstudier på utbildningen Kort utbildning – YH vid en yrkeshögskola under tio veckor, perioden den 6 mars – den 14 maj 2023, under vårterminen 2023.

CSN avslag ansökan med följande motivering. NN kan inte få omställningsstudiestöd under samma tid som hon får studiemedel. CSN upplyste även om att det kan finnas fler villkor som måste vara uppfyllda för att NN ska kunna få omställningsstudiestöd, men eftersom hon fått avslag på grund av att hon inte uppfyllt ett av villkoren, har CSN inte prövat övriga villkor.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Hon har inte ansökt om studiemedel för denna korta kurs om tio veckor. Det är orimligt att hon ska avsäga sig beviljat studiemedel för en annan kurs, som löper på halvfart under två och ett halvt år, när hon inte ens vet när CSN kommer utbetala omställningsstudiestödet. Hon önskar omställningsstudiestöd under den sökta perioden och att CSN avräknar det belopp hon fått för den andra utbildningen.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

CSN har därefter, genom dess rättsavdelning, inkommit med ett yttrande och anført i huvudsak följande. Omställningsstudiestöd får enligt 30 § lagen om omställningsstudiestöd inte lämnas eller tas emot för en vecka för vilken det samtidigt lämnas studiemedel. Om omställningsstudiestöd skulle få lämnas för samma kalendertid som studiemedel, så länge stöden inte lämnas för samma aktivitet och inte för mer än heltid, finns en risk för överkompensation. En studerande skulle då kunna studera med omställningsstudiestöd motsvarande 50 procent av heltid, med studiemedel på 50 procent av heltid och dessutom kunna fortsätta arbeta motsvarande 50 procent av heltid. Regeringen har i förarbetena till lagen om omställningsstudiestöd uttalat att detta inte är rimligt. Det är således inte möjligt att få studiemedel och omställningsstudiestöd under samma vecka, även om stöden lämnas för olika aktiviteter och tillsammans inte uppgår till mer än heltid. I det aktuella ärendet är det klarlagt att NN har fått studiemedel utbetalt för veckorna 2 – 24 år 2023. Hon kan därför inte få omställningsstudiestöd för de veckor som hennes ansökan om omställningsstudiestöd omfattar. Enligt CSN:s mening är därför beslutet att avslå hennes ansökan om omställningsstudiestöd för perioden den 6 mars – den 14 maj, från den 23 september 2023, korrekt. Bestämmelsen i lagen om omställningsstudiestöd avseende samordning med studiemedel medger inga undantag. Vad NN har anført i sitt överklagande medför därmed att CSN inte kan göra någon annan bedömning.

NN har kommit in med kompletterande synpunkter med anledning av CSN:s yttrande och anført bland annat följande. Hon håller med om att man inte ska kunna få både studiemedel och omställningsstöd samtidigt. Därför har hon föreslagit att CSN kan bevilja omställningsstöd för de sökta veckorna och räkna av det redan utbetalade studiemedelsbeloppet för dessa veckor.

Av handlingar i ärendet framkommer att NN har beviljats studiemedel för halvtidsstudier på utbildningen Fastighetsingenjör vid en yrkeshögskola för vecka 2–24 under vårterminen 2023.

Författningsbestämmelser

Av 30 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår följande. Omställningsstudiestöd får inte lämnas eller tas emot för en vecka för vilken det samtidigt lämnas studiemedel enligt 3 kap. studiestödslagen (1999:1395), eller studiestartsstöd enligt lagen (2017:527) om studiestartsstöd.

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden konstaterar inledningsvis att vad nämnden har att pröva, inom ramen för det överklagade beslutet, är frågan om studiemedel utgör hinder för beviljning av omställningsstudiestöd under vårterminen 2023.

Av förarbetena till den aktuella bestämmelsen i lagen om omställningsstudiestöd (prop. 2021/22:176 s. 238–239) framgår bland annat följande. "För att studerande inte ska överkompenseras får studiemedel och studiestartsstöd inte lämnas eller tas

emot för samma tid. En studerande kan dock uppbära de två stöden parallellt under samma tid, så länge stöden lämnas för olika aktiviteter och om de tillsammans inte lämnas för mer än heltid. Det är på samma sätt viktigt att inte heller den som har omställningsstudiestöd kan överkompenseras genom att få studiemedel eller studiestartsstöd för samma tid. På grund av att omställningsstudiestödet inte samordnas med arbetsinkomster finns dock skäl att överväga en annorlunda form av samordning av omställningsstudiestöd med studiemedel respektive studiestartsstöd än den som föreslås i promemorian. Om omställningsstudiestöd skulle få lämnas för samma kalendertid som studiemedel eller studiestartsstöd, så länge stöden inte lämnas för samma aktivitet och inte för mer än heltid, finns tydliga risker för överkompensation. En studerande skulle då kunna studera med omställningsstudiestöd motsvarande 50 procent av heltid, med studiemedel motsvarande 50 procent av heltid och dessutom kunna fortsätta arbeta motsvarande 50 procent av heltid. Regeringen anser att detta inte är rimligt. Det ligger inte heller i linje med promemorians bedömning att olika samhällseliga ersättningar ska utgå för samma tid så att en studerande på så sätt kan bli kompenserad för mer än ersättning på heltid.”

Det har inte framkommit några andra uppgifter än att NN har beviljats studiemedel under vecka 2–24 år 2023. Omställningsstudiestöd får, enligt bestämmelserna i 30 § lagen om omställningsstudiestöd, inte lämnas eller tas emot för vecka då den studerande lämnats studiemedel. Bestämmelsen har tillkommit för att det inte ska gå att få dubbla stöd eller överkompenseras vid deltidsarbete och det finns inga möjligheter att bortse från bestämmelsen. NN är därför inte berättigad till omställningsstudiestöd för samma tid, jfr. också nämndens avgörande 2023-06-14, dnr. 2023-01504. Detta gäller även om studiemedel endast tagits ut motsvarande halvtid eller avser andra studier än de som ansökan om omställningsstudiestöd avser. Bestämmelsen saknar undantag och detta gäller även om den sökande skulle fått vänta länge på sitt beslut, fått oklara besked från CSN eller har behövt söka studiemedel i avvaktan på besked om omställningsstudiestöd. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Christine Nordlund

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna, Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg.

Föredragande: Christine Nordlund

Kopia till CSN och CSN:s rättsavdelning